

Búcsú

Október 13-án a pesti gyepen.

345

Botra támaszkodva sántikál egy öreg ur a mázsáló előtt, a jobb lábát megvéste a köszvény, a szemét vastag ívegű pápaszem takarja, csonfihér arcát (mintha egy 48-as történelmi csoportképből vágták volna ki) ősz szakáll környezi, tar fején barna keménykalap, nyugtalanul jár körül a tekintete, mindegyre figyel, úgy történnék-e a dolgok, ahogyan ő akarja, láthatóan kényurnak született s e demokratává alakuló világban mintha már kissé bizonytalanul érezné magát. Még olyan gondosan intézkedik, akárcsak ma választotta volna meg igazgatójának a pesti Lovaregylet, pedig tulajdonképpen bucsuzik ezen a szokatlan ragyogó, langyos októberi napon. Az ő ideje letelt. A jövő szezonban más foglalja el a helyét, Batthyány Elemér nyugalomba vonul.

Az urlovas, ki félszázad előtt kezdte karrierjét a sághi steeplechasekben, a vadász, ki nek robbanó golyója Indiában tigriseket és elefántokat ejtett zsákmányul, ki piros frakkban lovagolt a falka után az angol covertekben, az istállótulajdonos, ki kétszer nyerte meg az osztrák derbyt, és ottthon volt az angol Jockey Clubban úgy, mint a bécsiben, a nőbarát, ki trimadonnákat fűrésztött pezsgőben, az „örökifju” (így becézték a mágnás-társaságban), szép csendesen lelép a szereplés színpadáról, otthagyja a stewardok emelvényét,

Honnan oly szuverén hatalommal, oly gögös konzervatívizmussal kormányozta a magyar löversenyügy birodalmát.

Mint Mózes, ki megmutathatta népének az ígért földjét, de oda már be nem vezethette, Batthyány Elemér is távozik, mielőtt átköltöznék a pesti turf a Kerepesi-útra a Ligetelki dűlőbe, a nagyszerű úrpályára, hol nem lesz többé „Batthyány-könyök” és nem lesz „nyerőpont a kistribünnél”, ellenben magas hely várja az immenzus arányokban megsokasodott játékoshadat és annyi lesz a totalizátor-pénztár, hogy soha senkit le nem csöngethetnek többé, aki áldozni akar a lötenyésztés oltárán.

«Elemér könti» bizonyára némi melankóliával szívében gondolt erre ma délután, amikor a szezonzáró túlás után lenyergeltek és színes takarókba burkolták a gőzölgő telivéreket. Az égboltozaton már felbukkant a sápadt hold, még birkóztak vele a tűnő nap sugarai twilight — mondják ilyenkor Doncasterben a tribün előtt sétáló ladyk, halgan peregetek az ágakról a fák elrozsdásodott levelei, piros dolmányos, fehérfejű kis őszapó zavarta csak a csendet légtornászó ügyességgel kutatva a kártékony bogarakat, a nyirkos gyepek nehéz földszagot árasztott, a pad-dockokban mintha testet öltöttek volna a szalmasárga Batthyány-dressz emlékei.

Négylábú héroszok, Gaga, Gourmand, Ganache, Mindig sorjáznak el a múltba néző szemek előtt. Király-díjak, derbyk dicsősége

fűződik a nevükhöz. Price papa a legendákhoz híven, söröshordóhoz hasonlatos fejét eszi, amiért Gourmand-t megverték az első Alagi díjban, az uborkaorru «vén püspök» Huxtable, könyvet hullajt, mert méltatlan fia ellovagolta Mindig-et a bécsi derbyben, (a mamlasz Peake is ezt cselekedte Ganaché-sal).

Női sziluettek suhannak a fák között, fehér ruhájában libben arra a finom szőke angol hölgy, Daisy — karcu bokáját ama híres szép sárga kanca, Dornroschen is megintyeltelné — hangos jókedvvel jönnek a Kék-macska, a Berger-pince, a Casino de Paris csillagai, piros-pozsgás, tenyeres-talpas paraszt munkás-lányok várják, hogy a barátságos elnöki kéz megcsipkedje duzzadó arcukat.

A régi jó barátokat, a közénk szakadt vidám muszka herceget, Czertviansky Borist, Orezy Elekét, Cziráky Jancsit, Keglevich Bélát, Kégl Pistát, egy elmúlt világ érdekes alakjait is elénk hozza az emlékezés triédere.

Miként őket, Batthyány Lajos fiát is, a sport és a vele kapcsolatos passziók vezették az élet futásán. Elemér gróftól János apja végzetének sötét árnyéka hajtotta a hedonista filozófia hívőinek — magyar urak közül de sokat rekrutáló — táborába. S talán igaza is volt, amikor ebből a táborból nem dezertált többé.

Nevezetes versenyt futóiak a mai bucsuzón. A Lovaregyleti-díjban (a 85-ös kigilítás negy-

venezer frankos Nemzetközi díjának utóda) San Gennaronak kellett volna rehabilitálni magát bécsi kudarcáért. Nyerőnek is jelentette a gazdája Mautner Viktor, de óvatossághól egy másik lovát, Scheitan is indította mellette. S hogy az óvatosság helyénvaló, hamarosan bebizonyult. A Szent Januárius véretnu dicső nevét viselő nagy hős végleg kiesett nagy hírből s az egyenes közepén véglegesen és visszavonhatatlanul verve volt. A pacemakernek szánt Scheitan ellenben megmentette az első díj felét a „szegény“ st.. marxi sörgyárosnak, holtversenyt futván a Zamoyski, igazabban Lubomirski hercegi istálló változatosan szereplő Run-jával. Egyéb hercegi lovak is indultak a nagy versenyben, a Festetics Tasziló Palatin-ja, meg a Hohenlohe-Oehringen Krisztián Kraft Huszár II.-je és Emiliusa. A keszthelyi herceg legalább a finishben láthatta a crackjét, Palatin (Pretzner a „fakezü“ ült rajta) alig fejhosszal szorult le harmadiknak az izgalmas küzdelemben, a hegyes szakállu német nagyur azonban abban a kétes gyönyörűségben részesült, hogy a két lova takaros kettősfogat gyanánt utolsónak evezett át a célon. Scheitan és Run holtversenygyőzelme persze meglepetés volt, Runra fizetett is a totalizátor valamelyest, de Scheitan kvótáját 10:8-ra szorították le az istállótársára, San Gennarora tett óriás összegek. Más szóval a „boldog nyerők“ minden tizkoronás tétjükből két koronáskát otthagvtak a lótenvéstés áldozati tüzénél.

Mindenesetre jobban jártak azok, akiket a kabala vezérelt ma fogadásaikban. Ezek kiszámították, hogy a meeting tizenharmadik napján, október tizenharmadikán legalább egy tizenhármassal számú lónak is kell győznie. Meg is nyerte mindjárt az első futást a tizenhármassal számot viselő Rengő s juttatott a kabala barátainak csaknem tizenháromszoros kvótát. Nem is mondta ma odakünn senki, hogy szerencsétlen numerus a tizenhármassal.

A kabala pedig még egyszer diadalmaskodott, az utolsó versenyben. Alighogy kitették a számokat, gágogás hallatszott a magasból: hatalmas vadiudcsapat röpült a nagytribün fölött, melegebb szállást kereső újára. Szépen, ékalakban elhelyezkedve, nehézkes, komoly szárnyalással hasították a levegőt. Az ék egyik szára rövidebb volt, mint a másik, úgy, hogy bizvást arabus 1-esnek lehetett nézni. Egy piros-sapkás kisleány fedezte föl az égi jelet; Rohatyn, az egyes számú ló, pár pillanat múlva favorit lett s másik néhány pillanattal későbbben egyszerűen legalopozta ellenfeleit. Az „égi jel“ így viharos tetszés közben vigaszversenyt szerzett a megkopasztott játékosoknak s egy kis eret vágott a vérbőségtől fulladozó bookmakereken.

Aztán becsukták a kapukat s majd csak májusban nyitják ki őket újra.

Magyar Elek.